

IJsvogelfonds: steun voor lokale innovatieve projecten Toekenningen innovatieve projecten bekend

In april 2024 werd financiële steun uit het IJsvogelfonds aan de volgende innovatieve en inspirerende projecten toegekend:

Broedvogelmonitoring Heempark Heeg

Vanaf 2002 heeft de Vogelwacht Heeg nauwgezet broedvogelonderzoek verricht in het Heempark van Heeg. De resultaten hiervan zijn ook opgenomen door Sovon. Voor dergelijk onderzoek is het belangrijk dat er over vele jaren wordt gemonitord. In 2021 is daar echter een einde aan gekomen. Hierdoor is het niet meer goed mogelijk om gerichte maatregelen voor vogelbescherming te ontwikkelen. Gedurende het broedseizoen, worden in dit project digitale opnames gemaakt van vogelgeluiden en worden deze geluiden digitaal geïdentificeerd. Per jaar wordt dan gedocumenteerd, welke vogels zijn waargenomen en - door op verschillende plekken opnames te maken - ook hoeveel broedgevallen er plaatsvinden. De monitoring in het Heempark van Heeg kan hierdoor worden gecontinueerd. Door hier ervaring mee op te doen en de resultaten te delen met anderen, kan deze methode evt. ook op andere locaties worden gebruikt.

Financiële bijdrage € 1.680,00

Dynamiek van 28 broedvogels in de omgeving van Wageningen

In het werkgebied van de Vogelwerkgroep KNNV-Wageningen e.o. hebben zich in de afgelopen 30 jaar grote veranderingen voorgedaan in het landschap en in het terreinbeheer. Terwijl enerzijds in het agrarisch gebied de intensivering van de landbouw doorging, zijn er anderzijds relatief grote gebieden onder natuurontwikkeling gekomen, zoals het Binnenveld, de Blauwe Kamer en het Renkums Beekdal. Beide zullen grote invloed hebben gehad op de dynamiek van de broedvogels in ons werkgebied, die dit project zichtbaar wil maken. Het resultaat is een boekje geworden waaruit blijkt in hoeverre, en hoe snel, natuurontwikkelingsprojecten invloed hebben op de broedvogelstand. Het boekje is niet alleen voor vogelaars interessant zijn, maar vooral ook voor (gesprekken met) overheden, bedrijven en terreinbeheerders. Hiervan zullen hopelijk niet alleen de geselecteerde 28 soorten kunnen profiteren, maar ook andere soorten uit de betreffende habitats.

Financiële bijdrage € 550,00

Vogels en insecten in 't Bieslant... We gaan ervoor!

Basisschool De Wegwijzer in 's Gravenmoer heeft een eigen natuurgebiedje, met o.a. een poel en zwaluwtil. Deze idylle wordt opnieuw aangelegd met daarin kansen voor vogels (door en ijsvogelwand, een steenuilenkast en andere nestkasten voor tuinvogels) en een fruitpluktuin. Het doel is de biodiversiteit te vergroten, de buitenlessen aan de kinderen van de school nog leerzamer te maken en een mooi en leerzaam wandelgebied voor iedereen te creëren. Kinderen van de school voeren er opdrachten uit, die voorbereid worden door mensen van Vogelwerkgroep Ken en Geniet en andere vrijwilligers. Kinderen leren zodoende buiten over vogels, insecten en planten. Ze spelen er, mensen kunnen er zitten en wandelen en allemaal gaan ze genieten van zelf geplukt fruit. Basisschool De Wegwijzer is waarschijnlijk uniek in hun samenwerking met een Vogelwerkgroep, én het bezit van een eigen educatieve buitenplek voor kinderen.

Financiële bijdrage € 1.500,00

Toegankelijk en veilig(er) vogelen voor de queer community

De Queer Bird Club ontstond in 2023 vanuit de behoefte aan een community bestaande uit vogelaars en andere geïnteresseerden waarmee men zich kon identificeren, veilig voelde en mee kan levelen. Inspiratie waren de vele vergelijkbare initiatieven die je hiervoor in de Verenigde Staten hebt. In Nederland begon het met laagdrempelige vogelwandelingen waar grote interesse voor bleek te bestaan. Het stoffige imago van dat vogelen had/heeft hoeft niet hoeft te kloppen, zo bleek al gauw. Maar het is belangrijk om nieuwe doelgroepen te interesseren in deze hobby/activiteit en ze daarmee in verbinding te brengen met de natuur. Dit kan op den duur weer kan leiden tot het delen van kennis, vergroten van bewustzijn, en het beschermen van de natuur en vogels op de lange termijn. Om dit te bewerkstelligen, en de enorme queer community te interesseren en activeren, gaat de Queer Bird Club (beginnend-) queer vogelaars proberen te betrekken. Hiervoor hebben we een aantal verrekijkers ter beschikking gesteld.

Financiële bijdrage € 1.500,00

Zenderonderzoek bij Bokjes

Op IJsselmonde volgt Vogelwerkgroep Eiland van IJsselmonde sinds de winter 2022/23 intensief doortrekkende en overwinterende bokjes, die grootschalig gebruik maken van braakliggende terreinen en natte natuurgebieden in ons werkgebied. Vanaf de winter 2022/23 zijn ze naast monitoring ook bokjes gaan ringen voor onderzoek, waaruit bleek dat er veel uitwisseling was en er veel meer bokjes waren dan we dachten. Op grote schaal blijkt overwintering plaats te vinden (ook in een dicht bebouwde omgeving) en uitwisseling plaats te vinden. Veel bokjes zien ze echter nooit meer terug en we weten dan ook vooral nog heel veel niet. Om meer inzicht te krijgen in het gedrag van overwinterende bokjes willen we

daarom bokjes gaan zenderen, zodat we op deze vragen een antwoord kunnen krijgen. Deze nieuwe informatie kan ons leren hoe bokjes zich gedragen en hoe dus ook beter beheerd kan worden en de belangrijke plekken beter beschermd. Dit zenderonderzoek zal ons meer te leren over het gebruik van hun overwinteringsgebied, habitatkeuze, gedrag en herkomstgebieden. Hiermee krijgen we een completer beeld van overwinterende bokjes in Nederland waardoor ook beheer en bescherming verbeterd kan worden.

Financiële bijdrage € 3.000,00

In oktober 2024 werd financiële steun uit het IJsvogelfonds aan de volgende innovatieve en inspirerende projecten toegekend:

Aanleggen broedwanden voor ijsvogel

IJsvogelgroep Someren-Eind gaat twee broedwanden voor de ijsvogel aanleggen in het gebied Starkriet in Someren-Eind. De ijsvogel wordt hier vaak gezien en we willen ze de mogelijkheid geven om een nest te maken. Doel is om het leefgebied van de ijsvogel aantrekkelijker te maken. Er bestaat al een werkgroep "Starkriet" en samen met deze mensen gaan ze de (lemige) wanden realiseren. Aangezien de ijsvogel al regelmatig wordt gezien in het gebied is het veelbelovend dat deze ook gebruik gaat maken van de broedwanden. Resultaat zal dus hopelijk zijn dat de ijsvogel hier zijn broedplek zal vinden met het oog op vermeerdering van het aantal in dit gebied dat een uitstekend leefgebied is voor deze vogel.

Financiële bijdrage € 650,00

Nestkasten voor verschillende vogels

IJburg is een nieuwbouw wijk in Amsterdam. Iedereen is bezig om de wijk te vergroenen. Dat lukt al best goed. Je ziet het aantal vogels toenemen. Initiatief Ei-Burg zou graag meer nestkasten in de wijk willen zodat verschillende vogels er een goede/betere broedplaats kunnen vinden. Er is ook veel water aangelegd. Af en toe zien ze al een ijsvogel voorbij vliegen. Het lijkt hen daarom nuttig en leuk om een ijsvogelbroedwand te plaatsen. En er worden dus nestkasten voor verschillende andere vogels geplaatst. Doel is uiteindelijk het uitbreiden van de vogelstand in de wijk. Door de buurtbewoners hierbij te betrekken verwacht men dat er meer bewustwording komt met betrekking tot de kwetsbaarheid van de vogels in het broedseizoen.

Financiële bijdrage € 750,00

Boek 'Vogels van de Friese waddenkust'

In januari 1973 is de Wadvogelwerkgroep van de Fryske Feriening foar Fjildbiology opgericht vanwege de dreigende inpoldering van Noard-Fryslân Bûtendyks en met als doel vogeltellingen langs de Friese waddenkust te

organiseren en uit te voeren om daarmee in de besluitvorming duidelijk te maken dat de vogels langs de kust ertoe doen en dat daarom inpoldering ongewenst was. Dat is gebeurd, de inpoldering is er niet gekomen en de Wadvogelwerkgroep is doorgedaan met tellen van de overtuigende en broedende vogels tussen Harlingen en Lauwersoog. Nu staan ze voor nieuwe en grote uitdagingen langs de kust en actuele vogelinformatie is belangrijker dan ooit. Het boek is inmiddels verschenen en bevat beschrijvingen van het wel en wee van de betrokken soorten. Het gaat ook over de rol van de Friese waddenkust in de Oost-Atlantische vliegroute en de rol van het gebied voor de kolonie- en weidevogels. Bovendien staat men stil bij alle werk dat door de werkgroep van 150-200 vrijwilligers in de afgelopen 50 jaren is verzet.

Financiële bijdrage € 1.500,00

Nestonderzoek roeken

IVN Valkenswaard-Waalre volgt drie roekenkolonies in Valkenswaard. Aangezien er bij één oude kolonie in het centrum klachten komen van bewoners wil men door monitoring de Roeken beter gaan volgen. De twee overige kolonies zijn vrij nieuw en men wil deze intensiever volgen, om zodoende een indicatie te krijgen van de omvang van de aanwezige populaties, en hoeveel jongen ze grootbrengen. Het is noodzakelijk om inzicht te krijgen in het effect van de activiteiten op de gunstige staat van instandhouding van de populatie van de roek. Er moet in beeld gebracht worden hoe groot de populatie van de roek is, en hoe deze zich ontwikkelt binnen Valkenswaard. Dan kan de werkgroep de gemeente beter adviseren en bewoners beter voorlichten. Dit gaat men aanpakken door middel van neststellingen te doen met een telescoopstok van ongeveer 12 meter voorzien van een digitale camera. De camera kan het beeld direct op een telefoon of tablet weergeven zodat de broedsituatie snel en veilig gemonitord kan worden, en verstoring tot een minimum kan worden beperkt.

Financiële bijdrage € 1.388,00

Oeverzwaluwwand Beneden Dinkeldal

In het verleden kwamen grote aantallen oeverzwaluwen voor in het Beneden Dinkeldal. De populatie nam af door verlies van natuurlijke nestplaatsen. Door het creëren van geschikte nestgelegenheden in de vorm van een kunstmatige oeverzwaluwwand hopen Vogelwerkgroep Ootmarsum en de Dorpsraad Tilligte de oeverzwaluw weer in groten getale naar het Beneden Dinkeldal terug te brengen. Op de beoogde locatie voor de nestwand was vroeger een zandafgraving met steilranden die door honderden oeverzwaluwen als nestplaats werd gebruikt, die echter verloren is gegaan. De huidige eigenaar van het terrein wil de grote aantallen oeverzwaluwen uit zijn jeugd graag opnieuw terugzien en is bereid om daartoe een stuk van zijn grond beschikbaar te stellen en het onderhoud aan

de zwaluwwand uit te voeren. Door meer afwisseling in de oevers, te zorgen voor schaduw en door variatie in stroming in het water, wordt de waterkwaliteit van de Dinkel in het Beneden Dinkeldal verbeterd. En oeverzwaluwkolonies vormen daar een mooi onderdeel van.

Financiële bijdrage € 1.500,00

Bijdrage boek "Broedvogels van het stedelijk gebied van Alkmaar 2024"

Vogelwerkgroep Alkmaar e.o. heeft 1984, 1994, 2005 en 2015 10-jaarlijkse broedvogel inventarisaties uitgevoerd van de broedvogels van het stedelijk gebied van Alkmaar. Dit resulteerde in een reeks uitgaven, uniek in zijn soort in Nederland. Ook in 2024 vindt weer zo'n vlakdekkende inventarisatie van de broedvogels van het stedelijk gebied van Alkmaar plaats. Een dergelijke lange reeks is bijzonder en bovendien erg waardevol. Het IJsvogelfonds draagt daarom graag bij aan de totstandkoming van een publicatie met de resultaten van het onderzoek.

Financiële bijdrage € 1.000,00

Een welkom thuis voor de zwaluw!

Hugo's tuin is een groene wijk in Heerhugowaard met moestuinen, pluktuinen, boomgaarden, dierenweide en veel water. Geen standaard woonwijk, maar een unieke plek waar iedereen zich welkom voelt en waar je op elkaar kunt terugvallen als je dat wilt. Met zo'n 136 woningen een wijk op zich met grote mandelige gebieden die bewoners zelf inrichten, beheren en onderhouden (circa 10.000 m²). Biodiversiteit wordt belangrijk gevonden en aangezien men al huiszwaluwen in de wijk heeft Vogelwerkgroep Alkmaar e.o. het heel mooi vinden als ze hen een nog betere leefomgeving kunnen bieden door verspreid in het gebied zwaluwtillen te realiseren.

Financiële bijdrage € 1.650,00

Renovatie zwaluwwand

De Golfclub Gaasterland speelt op een golfbaan in de natuur van het prachtige Friese Gaasterland, plaats Oudemirdum. De holes zijn gesitueerd in een grotendeels beschermd natuurgebied van 43 hectare. Door de unieke samenhang van golfbaan en natuurgebied heeft de baan als eerste baan in Europa het zogenaamde Groenlabel verkregen. De golfbaan maakt onderdeel uit van NNN en er vindt monitoring van planten, broedvogels, libellen en amfibieën plaats. In de baan ligt een zwaluwwand, waar altijd oeverzwaluwen in huisden, tot de grond te los werd, instortte en de nesten van de zwaluwen vernielde. Daarom advies ingewonnen bij Vogelwacht Balk en omstreken m.b.t. de renovatie van de zwaluwwand. Hieruit bleek dat de grondsoort niet geschikt is voor de zwaluwen om nestgangen in te graven en dat de wand makkelijk toegankelijk is voor predatoren. Daarop heeft Golfclub Gaasterland besloten om een betonnen zwaluwwand te plaatsen.

Financiële bijdrage € 1.000,00

Broedsucces/overleving van holenbroeders in verschillende biotopen

Vogels zijn een goed indicator voor hoe het gesteld is met ons milieu en de biodiversiteit. Al jarenlang vinden er inventarisaties plaats van aantallen en verspreiding van vogels, evenals van hun voortplantingssucces en overleving. Om een vinger te krijgen achter het effect van de achteruitgang van de kwaliteit van het leefgebied op vogels is verder onderzoek nodig naar het wel en wee van deze vogels. Nestkastonderzoek is een van de instrumenten en een goed middel om meer inzicht te krijgen in het verloop van vogelpopulaties door de jaren heen. Door het ophangen van nestkasten en het monitoren van het gebruik van deze kasten door met name diverse soorten zangvogels kan per broedpaar het voortplantingssucces worden gemeten. Bovendien kan een indruk worden gekregen van de overleving van de oude vogels en hun jongen door ze te ringen. Doel van dit project van Stichting Vogelringgroep IJsselvallei is om door middel van een grootschalig nestkastenproject gedurende een aantal jaren het broedsucces en de overleving van holenbroeders in verschillende biotopen te gaan onderzoeken, daarmee het verloop van broedvogelpopulaties in die verschillende biotopen te kunnen vergelijken en mogelijk iets te kunnen zeggen over de relatie met de kwaliteit van het leefgebied.

Financiële bijdrage € 1.475,00

Klimgerei voor slechtvalkonderzoek

Met de nestkastenwerkgroep wordt al sinds 2006 zorggedragen voor de slechtvalknestkasten in een deel van de provincie Utrecht. Nestkasten worden schoongemaakt, waar nodig gerepareerd of ze worden vervangen voor nieuwe kasten. In de broedperiode worden de jonge pullen geringd, de rest van het jaar worden de vogels gemonitord door ringen af te lezen en meldingen te verwerken bij Sovon. De nesten van slechtvalken bevinden zich vaak echter op grote hoogte. Dus de veiligheid voor de vrijwillige ringers - en het zo min mogelijk verstoren van de vogels – zijn van het grootste belang. Vanuit het IJsvogelfonds hebben we daarom een bijdrage geleverd aan klimgerei om dit vrijwilligerswerk mogelijk te maken.

Financiële bijdrage € 850,00